

Virovitičko-podravska županija
Uvijek otvorenih vrata

SREDNJOROČNO VREDNOVANJE PLANA RAZVOJA VIROVITIČKO- PODRAVSKE ŽUPANIJE ZA RAZDOBLJE OD 2021. DO 2027. GODINE

Dokument izradio mješoviti tim za vrednovanje:
Dr.sc. Ivan Ružić
Dr.sc. Martina Vukašina
Nataša Cabunac Grba, dipl.iur.

Datum: 28.2.2025.

Sadržaj

1.	SAŽETAK	2
2.	UVOD	3
3.	KONTEKST VREDNOVANJA	4
4.	OPIS AKTA STRATEŠKOG PLANIRANJA	5
5.	Metodološki pristup	9
	<i>Opća pitanja za vrednovanje</i>	11
	<i>Pitanja za vrednovanje po posebnim ciljevima</i>	12
	<i>Pitanja o provedbi i upravljanju Planom</i>	14
6.	NALAZI	15
	<i>6.1. ANALIZA PROJEKATA OD STRATEŠKOG ZNAČAJA</i>	16
	<i>6.2. ANALIZA OSTVARENJA POSEBNIH CILJEVA</i>	18
	<i>Posebni cilj 1: Ulaganje u konkurentno, zeleno i digitalno gospodarstvo</i>	18
	<i>Posebni cilj 2: Razvoj konkurentne i održive poljoprivrede, ribarstva i turizma</i>	19
	<i>Posebni cilj 3: Unapređenje obrazovanja u funkciji gospodarskog razvoja i povećanje zapošljivosti</i>	21
	<i>Posebni cilj 4: Osnaživanje sustava zdravstvene i socijalne zaštite</i>	22
	<i>Posebni cilj 5: Ulaganja u kulturu, sport i civilno društvo</i>	23
	<i>Posebni cilj 6: Demografski oporavak županije</i>	24
	<i>Posebni cilj 7: Unapređenje prostornog planiranja, upravljanja prostorom i zaštite okoliša</i>	25
	<i>Posebni cilj 8: Unapređenje infrastrukturnih sustava</i>	26
	<i>Posebni cilj 9: Osnaživanje institucionalnog kapaciteta županije</i>	28
	<i>Posebni cilj 10: Unapređenje otpornosti županije na krizne situacije</i>	29
7.	ZAKLJUČCI	30
	<i>Provedba i upravljanje Planom razvoja Virovitičko-podravske županije</i>	30
	<i>Praćenje napretka strateških projekata i mjere za ubrzanje provedbe</i>	31
	<i>Analiza posebnih ciljeva</i>	31
8.	POUKE POSTUPKA VREDNOVANJA	33
9.	PREPORUKE	35

1. SAŽETAK

Najvažniji nalazi vrednovanja pokazuju kako se u području strateških projekata, od ukupno 15 definiranih projekata za razvoj županije, njih 6 još uvijek nalazi u pripreмноj fazi. Glavni razlozi kašnjenja su visoki troškovi i nedostatak dostupnih izvora financiranja iz EU fondova ili nacionalnih proračuna. Istovremeno, provedba preostalih projekata odvija se uglavnom prema planiranom vremenskom okviru. Trenutno su u provedbi ključni projekti poput izgradnje Zavoda za hitnu medicinu, realizacije Bazenskog sportsko-turističkog centra Virovitica i izgradnje III. osnovne škole, koji pokazuju stabilan napredak s očekivanim završetkom prema inicijalnom planu.

Analiza posebnih ciljeva pokazuje značajan napredak u obrazovnom sektoru, gdje su ulaganja višestruko premašila planirane ciljeve. U poljoprivredi je postignut djelomičan napredak, posebice u turizmu i sustavima navodnjavanja, no izazovi ostaju u okrupnjavanju zemljišta. Zdravstveni sektor bilježi pozitivne rezultate u zapošljavanju, no ulaganja u zdravstvenu infrastrukturu znatno su ispod očekivanog. Kulturni sektor bilježi značajna ulaganja s pozitivnim učincima na lokalnu zajednicu, dok civilni sektor pokazuje pad broja aktivnih udruga. Demografski oporavak ostaje izazovan, s blagim pozitivnim trendovima.

Zaključci: Provedba plana pokazuje mješovite rezultate, s određenim područjima uspješnosti (obrazovanje, turizam, kultura) te područjima koja zahtijevaju dodatne napore i reviziju plana (zdravstvo, demografija, okoliš). Potrebna je bolja koordinacija izvora financiranja te diversifikacija izvora za strateške projekte. Važno je redovito ažurirati Plan provedbe kako bi se uskladio s realnim stanjem i potrebama zajednice.

Preporuke: Za strateške projekte potrebno je osigurati dodatne izvore sufinanciranja izvan EU fondova. U poljoprivredi i turizmu nužno je ubrzati projekte javnog navodnjavanja i dodatno promovirati turističke aktivnosti. Zdravstvo zahtijeva značajno povećanje ulaganja u zdravstvenu infrastrukturu. Potrebno je intenzivirati pronatalitetne mjere i programe za mlade obitelji u svrhu demografskog oporavka. Civilnom društvu potrebno je pružiti dodatno financiranje za poticanje aktivnosti udruga. Infrastrukturu i okoliš treba unaprijediti ubrzanjem izgradnje sustava za gospodarenje otpadom te ulaganjem u prometnu povezanost. Institucionalni kapacitet treba kontinuirano jačati nastavkom digitalizacije javnih usluga i edukacijom djelatnika.

Pouke (Lessons Learned): Potrebno je diversificirati izvore financiranja strateških projekata jer ovisnost isključivo o EU fondovima može uzrokovati kašnjenja ili neprovedbu ključnih projekata. Ključno je redovito ažurirati i prilagođavati plan provedbe projekata zbog dinamičnih promjena u dostupnosti financiranja i promjenama na tržištu. Integracija javnosti i lokalnih dionika u procese planiranja i vrednovanja ključna je za uspješnu implementaciju planova.

2. UVOD

Plan razvoja Virovitičko-podravske županije za razdoblje od 2021. do 2027. godine (dalje u tekstu: Plan razvoja) je srednjoročni akt strateškog planiranja koji predstavlja okvir za poticanje razvoja Virovitičko-podravske županije. Plan razvoja utvrđuje strateški okvir razvoja županije temeljem prethodno izrađene analize stanja ključnih područja razvoja te prepoznatih potencijala i potreba u svakom od tih područja. Plan razvoja hijerarhijski je strukturiran te sadrži ključne strateške odrednice poput vizije, razvojnih prioriteta, posebnih ciljeva, mjera i projekata od strateškog značaja.

Plan razvoja kao akt strateškog planiranja niže razine usklađen je s krovnim i hijerarhijski najvišim aktom strateškog planiranja u RH, Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine („Narodne novine“ broj 13/21.). Plan razvoja VPŽ usklađen je s NRS 2030 u svim strateškim odrednicama razvoja kroz sva četiri razvojna smjera: (1) Održivo gospodarstvo i društvo; (2) Jačanje otpornosti na krize; (3) Zelena i digitalna tranzicija i (4) Ravnomjeran regionalni razvoj.

Sukladno članku 48. stavak 1. Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/2017, 151/2022) i člancima 15., 18. i 19. Pravilnika o provedbi postupka vrednovanja akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 44/2023) te Planu vrednovanja akata strateškog planiranja Virovitičko-podravske županije, Virovitičko-podravska županija pristupila je procesu pokretanja postupka srednjoročnog vrednovanja Plana razvoja donošenjem Odluke o pokretanju postupka srednjoročnog vrednovanja Plana razvoja od 1. listopada 2024. godine.

Srednjoročno vrednovanje je neovisna ocjena i usporedba stupnja ostvarenosti ciljeva, pokazatelja ishoda ili učinaka, relevantnosti i opravdanosti troškova tijekom razdoblja provedbe akata strateškog planiranja. Provodi se, u pravilu, sredinom roka važenja akata strateškog planiranja, a zaključci ovog vrednovanja temelj su za izmjenu i dopunu akata strateškog planiranja te kada podatci dobiveni tijekom praćenja provedbe akta ukažu na značajna odstupanja u odnosu na očekivane rezultate uspješnosti, odnosno kada promjene u javnoj politici, vanjskom ili fiskalnom okruženju imaju značajan utjecaj na opseg, ciljeve i rokove provedbe akata strateškog planiranja.

Srednjoročno vrednovanje utvrđuje čimbenike koji olakšavaju ili otežavaju provedbu akata strateškog planiranja, a donositeljima odluka osigurava podatke za informirano donošenje odluka tijekom djelovanja u cilju poboljšanja uspješnosti provedbe, odnosno izmjena i dopuna akata strateškog planiranja.

Postupak srednjoročnog vrednovanja provela je mješoviti tim za vrednovanje koji čine dr.sc. Ivan Ružić i dr.sc. Martina Vukašina iz P&R Consulting-a i Nataša Cabunac Grba, dipl.iur. kao predstavnik Virovitičko-Podravske županije. Opis posla tima za vrednovanje obuhvaćao je detaljnu analizu ostvarenja strateških projekata i relevantnih pokazatelja definiranih Planom razvoja.

Svrha ovog izvješća je predstaviti nalaze srednjoročnog vrednovanja Plana razvoja Virovitičko-podravske županije za razdoblje od 2021. do 2027. godine.

3. KONTEKST VREDNOVANJA

Stanje u upravnom području provedbe javne politike i povezanost s aktima strateškog planiranja

Virovitičko-podravska županija smještena je u sjevernoj Hrvatskoj i obuhvaća područje bogato prirodnim resursima, poljoprivrednim površinama te kulturnom baštinom. Unatoč tim prednostima, suočava se s izazovima poput demografskog opadanja, gospodarske tranzicije i potrebe za infrastrukturnim unapređenjem.

Kako bi odgovorila na ove izazove, Županija je izradila Plan razvoja Virovitičko-podravske županije za razdoblje od 2021. do 2027. godine, koji služi kao srednjoročni akt strateškog planiranja. Ovaj plan definira ključne strateške odrednice, uključujući viziju, razvojne prioritete, posebne ciljeve, mjere i projekte od strateškog značaja. Njime se osigurava funkcionalna poveznica s Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine, ali i s drugim europskim, nacionalnim i lokalnim razvojnim planovima.

Plan razvoja Virovitičko-podravske županije izrađen je participativnim pristupom, uključujući predstavnike javnog, privatnog i civilnog sektora, te je usvojen od strane Županijske skupštine 24. listopada 2022. godine. Njegova struktura osigurava funkcionalnu povezanost s nacionalnim i europskim strateškim dokumentima, omogućujući sinergiju u provedbi razvojnih inicijativa.

Zaključci i preporuke prethodno provedenih postupaka vrednovanja

Prethodni postupci vrednovanja, poput godišnjih izvješća o provedbi Plana razvoja, ukazali su na potrebu za boljom koordinacijom izvora financiranja i redovitim ažuriranjem plana provedbe strateških projekata kako bi se osigurala njegova relevantnost i učinkovitost. Također, istaknuta je važnost diversifikacije izvora financiranja strateških projekata kako bi se smanjila ovisnost o EU fondovima, što može uzrokovati kašnjenja ili neprovedbu ključnih projekata. Ovi zaključci i preporuke integrirani su u trenutni proces vrednovanja kako bi se unaprijedila provedba strateških projekata i postizanje zacrtanih ciljeva.

Nadalje, preporučeno je intenzivirati pronatalitetne mjere i programe za mlade obitelji u svrhu demografskog oporavka, kao i ubrzati izgradnju sustava za gospodarenje otpadom te ulagati u prometnu povezanost. Ove preporuke imaju za cilj unaprijediti kvalitetu života stanovnika Županije i osigurati održiv razvoj u skladu s definiranim strateškim ciljevima.

Integracija javnosti i lokalnih dionika u procese planiranja i vrednovanja prepoznata je kao ključna za uspješnu implementaciju planova. Ovi zaključci i preporuke iz prethodnih

vrednovanja pružaju smjernice za daljnje unapređenje procesa strateškog planiranja i provedbe javnih politika u Virovitičko-podravskoj županiji.

4. OPIS AKTA STRATEŠKOG PLANIRANJA

Plan razvoja Virovitičko-podravske županije za razdoblje od 2021. do 2027. godine predstavlja srednjoročni strateški dokument kojim se odgovara na jasno identificirane društvene i gospodarske potrebe stanovnika županije. Ključne potrebe uključuju demografski oporavak, razvoj konkurentnog gospodarstva, poboljšanje kvalitete života građana, jačanje zdravstvene i socijalne skrbi, očuvanje okoliša i unaprjeđenje infrastrukture. Ciljne skupine plana čine svi stanovnici županije, s posebnim naglaskom na lokalne poduzetnike, poljoprivrednike, mlade obitelji, obrazovne ustanove, zdravstvene i socijalne institucije te organizacije civilnog društva.

Kako bi se osigurala uspješna provedba Plana razvoja, nužno je uključivanje različitih dionika koji će svojim djelovanjem omogućiti realizaciju projekata i mjera. Na institucionalnoj razini, ključnu ulogu imaju tijela javne uprave, uključujući Virovitičko-podravsku županiju, njene gradove i općine te nadležna ministarstva i državne agencije. Njihova koordinacija i strateško planiranje osigurat će uspješnu provedbu politika i osiguravanje financijskih sredstava za projekte.

Regionalne razvojne agencije, poput VIDRA-e – Agencije za regionalni razvoj VPŽ, također imaju važnu ulogu u provedbi razvojnih projekata, pružajući tehničku i stručnu podršku prilikom apliciranja za EU fondove te koordinacije među različitim akterima. Obrazovne institucije, od osnovnih i srednjih škola do visokoobrazovnih ustanova i centara za cjeloživotno učenje, sudjeluju u prilagodbi obrazovnog sustava potrebama gospodarstva te u jačanju ljudskih potencijala županije.

Privatni sektor također ima ključnu ulogu, osobito poduzetnici, obrtnici i poljoprivrednici koji kroz različite oblike poticaja i mjera mogu poboljšati svoju konkurentnost. Organizacije civilnog društva i građanske inicijative važni su partneri u provedbi projekata društvene kohezije i lokalnog razvoja, dok se kroz međunarodne suradnje i partnerstva s EU institucijama otvaraju dodatne mogućnosti financiranja i implementacije projekata.

Intervencijska logika plana temelji se na definiranih deset posebnih ciljeva koji su jasno strukturirani te povezani s ciljevima Nacionalne razvojne strategije RH do 2030. godine:

1. Ulaganje u konkurentno, zeleno i digitalno gospodarstvo
2. Razvoj konkurentne i održive poljoprivrede, ribarstva i turizma
3. Unapređenje obrazovanja u funkciji gospodarskog razvoja i povećanje zapošljivosti
4. Osnaživanje sustava zdravstvene i socijalne zaštite
5. Jačanje ulaganja u kulturu, kulturnu baštinu, sport i civilno društvo
6. Demografski oporavak županije
7. Unapređenje prostornog planiranja, upravljanja prostorom i zaštita okoliša
8. Unapređenje infrastrukturnih sustava

9. Osnaživanje institucionalnog kapaciteta županije
 10. Unapređenje otpornosti županije na krizne situacije

Za svaki posebni cilj utvrđeni su konkretni pokazatelji ishoda koji omogućavaju transparentno praćenje napretka u provedbi plana te mjerenje njegove uspješnosti. Ovi pokazatelji usklađeni su s bibliotekom pokazatelja Nacionalne razvojne strategije RH do 2030., čime se osigurava doprinos ostvarivanju širih strateških ciljeva (Tablica 1.).

Tablica 1: Strateški okvir razvoja Virovitičko-podravske županije

Posebni cilj	Mjere
Prioritet 1. Osnaživanje gospodarstva županije	
Posebni cilj 1. Ulaganje u konkurentno, zeleno i digitalno gospodarstvo	Mjera 1.1. Poticanje tehnološke modernizacije i inovativnosti gospodarstva Mjera 1.2. Digitalizacija gospodarstva i razvoj IT sektora Mjera 1.3. Poboljšanje poduzetničkog okruženja Mjera 1.4. Unapređenje istraživačke i poslovne potporne infrastrukture te potpornih poslovnih institucija
Posebni cilj 2. Razvoj konkurentne i održive poljoprivrede, ribarstva i turizma	Mjera 2.1. Podizanje kvalitete poljoprivredne proizvodnje i razvoj bioekonomije Mjera 2.2. Poticanje koncepta pametne poljoprivrede i ribarstva Mjera 2.3. Poticanje udruživanja i daljnji razvoj udruženja poljoprivrednika Mjera 2.4. Poticanje i promoviranje prerade poljoprivrednih proizvoda, uzgoja i prerade ljekovitog i začinskog bilja Mjera 2.5. Ulaganja u očuvanje i održivo korištenje šuma i šumskih površina Mjera 2.6. Razvoj selektivnih oblika turizma i stvaranje jedinstvene turističke ponude
Posebni cilj 3. Unapređenje obrazovanja u funkciji gospodarsko razvoja i povećanje zapošljivosti	Mjera 3.1. Unapređenje sustava formalnog i neformalnog obrazovanja te jačanje suradnje gospodarstva i obrazovanja Mjera 3.2. Osnaživanje cjeloživotnog učenja i razvoja strukovnih i drugih inovativnih obrazovnih programa Mjera 3.3. Povećanje zapošljivosti i samozapošljavanja Mjera 3.4. Osiguravanje fizičkih preduvjeta za provedbu cjelodnevnog nastave
Prioritet 2. Unapređenje kvalitete življenja	
Posebni cilj 4. Osnaživanje sustava zdravstvene i socijalne zaštite	Mjera 4.1. Unapređenje standarda i modernizacija zdravstvenih usluga i infrastrukture na području cijele županije Mjera 4.2. Kadrovska osnaživanje zdravstvenih ustanova Mjera 4.3. Uspostava i jačanje usluga u sustavu socijalne skrbi Mjera 4.4. Proširenje kapaciteta za smještaj starijih osoba, osoba s invaliditetom te drugih ugroženih skupina

Posebni cilj 5. Jačanje ulaganja u kulturu i kulturnu baštinu, sport i civilno društvo	Mjera 5.1. Ulaganja u očuvanje i održivo korištenje kulturne baštine, u razvoj kulturnih programa/projekata te u promociju kulture u funkciji razvoja turizma Mjera 5.2. Podizanje kapaciteta OCD u svrhu jačanja njihova doprinosa upravljanju te pripreme i provedbe razvojnih projekata Mjera 5.3. Ulaganja u sportsku infrastrukturu, sportske programe za sve uzraste i ranjive skupine te u stručni kadar u sportu
Posebni cilj 6. Demografski oporavak županije	Mjera 6.1. Poticanje demografske obnove (različite novčane potpore/naknade) Mjera 6.2. Razvoj infrastrukture i programa za mlade, obitelji i ranjive skupine Mjera 6.3. Ulaganja u socijalnu stanogradnju
Prioritet 3. Zelena tranzicija i kvalitetno upravljanje prostorom i okolišem	
Posebni cilj 7. Unapređenje prostornog planiranja, upravljanja prostorom i zaštita okoliša	Mjera 7.1. Ulaganja u poboljšanje kvalitete okoliša Mjera 7.2. Valorizacija, očuvanje i održivo upravljanje prirodnom baštinom Mjera 7.3. Ulaganja u zelenu infrastrukturu
Posebni cilj 8. Unapređenje infrastrukturnih sustava	Mjera 8.1. Ulaganja u obnovljive izvore energije i daljnji razvoj energetske infrastrukture te poticanje energetske učinkovitosti u javnom i privatnom sektoru Mjera 8.2. Ulaganja u sustav vodoopskrbe i odvodnje te razvoj sustava gospodarenja otpadom Mjera 8.3. Daljnji razvoj socijalne i komunalne infrastrukture u ruralnim područjima Mjera 8.4. Ulaganja u bolju povezivost, zelenu mobilnost i širokopojasni Internet
Prioritet 4. Unapređenje kvalitete upravljanja razvojem	
Posebni cilj 9. Osnaživanje institucionalnog kapaciteta županije	Mjera 9.1. Poboljšanje poslovnih procesa i digitalizacija u javnom sektoru Mjera 9.2. Jačanje kapaciteta za pripremu i provedbu razvojnih projekata te za primjenu novih oblika upravljanja
Posebni cilj 10. Unapređenje otpornosti županije na krizne situacije	Mjera 10.1. Podizanje svijesti i znanja o zaštiti od svih ugroza Mjera 10.2. Izrada planova i druge aktivnosti vezano za jačanje otpornosti na klimatske promjene Mjera 10.3. Ulaganja u infrastrukturu i opremanje za upravljanje kriznim situacijama

Izvor: Plan razvoja VPŽ

Osim navedenih posebnih ciljeva u Planu razvoja navedeni su i strateški projekti koji se planiraju provesti i koji također imaju veliki utjecaj na razvoj VPŽ.

Financijski okvir plana definiran je indikativnom procjenom potrebnih sredstava. Financijske pretpostavke za provedbu plana uključuju sredstva iz proračuna Županije, jedinica lokalne samouprave, državnog proračuna te iz fondova Europske unije, posebice Europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESIF) te Programa Slavonija, Baranja i Srijem. Cilj financijskog okvira je osigurati održivi gospodarski, društveni, okolišni i infrastrukturni razvoj Virovitičko-podravske županije tijekom provedbenog razdoblja do 2027. godine.

U terminskom planu provedbe projekata od strateškog značaja navedeno je 15 projekata od strateškog značaja koji će se provoditi u razdoblju od 2021. do konca 2027. godine. Ovi projekti važni su za razvoj Virovitičko-podravske županije te izravno doprinose ostvarenju posebnih ciljeva utvrđenih u Planu razvoja.

Tablica 2: Terminski plan provedbe projekata od strateškog značaja važnih za razvoj Virovitičko-podravske županije

Naziv projekta / Godina trajanja	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
Izgradnja centra za pametnu poljoprivredu i ICT djelatnosti						
Izgradnja i opremanje sušionice povrća						
Izgradnja zgrade Industrijsko-obrtničke škole Virovitica						
Izgradnja nove osnovne škole I.B. Mažuranić Orahovica						
Energetska obnova Opće bolnice Virovitica						
Izgradnja zgrade Zavoda za hitnu medicinu						
Revitalizacija arboretuma Lisičine						
Bazenski sportsko-turistički centar Virovitica						
Uređenje Virovitičkih ribnjaka zajedno s rijekom Odenicom						
Izgradnja III. Osnovne škole						
Rekonstrukcija, prenamjena i dogradnja poslovne zgrade u Sveučilišni centar Orahovica						
Dom za starije i nemoćne u Voćinu						
Izgradnja brze ceste Bjelovar - Granični prijelaz Terezino Polje						
Modernizacija željezničke pruge Čakovec-Virovitica						
Most i skela na rijeci Dravi prema naselju Križnica i obaloutvrdama						

Izvor: Plan razvoja VPŽ

5. METODOLOŠKI PRISTUP

Vrednovanje se provodi prema najvišim standardima analitičkog i strateškog pristupa, u skladu s načelima pravovremenosti, razmjernosti, neovisnosti, vjerodostojnosti, korisnosti, transparentnosti, partnerstva, prilagođenosti i objektivnosti, čime se osigurava vjerodostojnost procesa i rezultata vrednovanja te njihova korisnost za unapređenje strateškog planiranja. Pravilnikom o provedbi postupka vrednovanja akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave („Narodne novine“, br. 44/23) dodatno je propisano da se vrednovanje provodi u skladu s ovim načelima, čime se omogućuje donošenje kvalitetnijih odluka i postizanje dugoročne održivosti ciljeva.

U okviru metodologije korišteni su sekundarni izvori podataka poput Plana razvoja Virovitičko-podravske županije, godišnjih izvješća, analitičkih dokumenata nadležnih županijskih upravnih odjela te internih evidencija Razvojne agencije VIDRA. Analiza je obuhvatila usporedbu i sintezu prikupljenih podataka kako bi se osiguralo sveobuhvatno razumijevanje stanja i učinaka provedbe Plana razvoja.

Tijekom postupka vrednovanja korištene su kvantitativne i kvalitativne metode analize. Kvantitativne metode uključivale su analizu postojećih statističkih i numeričkih pokazatelja, kao što su pokazatelji ishoda i pokazatelji provedbe projekata. Kvalitativne metode obuhvaćale su analizu sadržaja strateških dokumenata, izvještaja i ostalih relevantnih dokumenata, te interpretaciju rezultata dobivenih od dionika uključenih u proces vrednovanja.

Podaci su prikupljeni korištenjem pitanja za vrednovanje koja su omogućila detaljno razumijevanje učinaka provedbe plana, kao i analizom sekundarnih izvora podataka. Za prikupljanje kvalitativnih informacija korišteni su strukturirani intervjui i konzultacije s ključnim dionicima, a provedena su i dodatna istraživanja putem upitnika prema potrebi. Takav pristup omogućio je cjelovito vrednovanje stanja provedbe Plana razvoja te formuliranje relevantnih preporuka za daljnje aktivnosti.

Postupak vrednovanja temelji se na jasno definiranim kriterijima koji pružaju okvir za objektivnu i sustavnu procjenu:

- **Relevantnost:** Analizira koliko su ciljevi Plana razvoja u skladu s razvojnim potrebama i potencijalima županije te jesu li odgovarajuće definirani prema stvarnim potrebama korisnika i zajednice.
- **Usklađenost (koherentnost):** Utvrđuje razinu međusobne povezanosti ciljeva unutar Plana te njihovu usklađenost s višim strateškim dokumentima, poput Nacionalne razvojne strategije i povezanih javnih politika.
- **Učinkovitost:** Procjenjuje ostvarenje ciljeva i promjena u okolišu ili korisničkom iskustvu koje proizlaze iz provedbe Plana, uzimajući u obzir ograničenja i raspoložive resurse.
- **Djelotvornost:** Mjeri odnos između uloženi sredstava i ostvarenih rezultata, s fokusom na optimalnu upotrebu resursa za postizanje postavljenih ciljeva.

- Učinak: Razmatra širi društveni, ekonomski i okolišni utjecaj provedbe Plana, uključujući neplanirane i dugoročne posljedice za zajednicu.
- Održivost: Analizira trajnost pozitivnih učinaka nakon provedbe, te kapacitete potrebne za održavanje rezultata, uključujući financijske, institucionalne i ekološke aspekte.

Vrednovanje uvijek provode stručnjaci koji su funkcionalno neovisni o tijelima nadležnim za izradu i provedbu akata strateškog planiranja. Rezultati vrednovanja koriste se za daljnje usklađivanje i optimizaciju procesa strateškog planiranja i definiranja javnih politika. Stoga je ključna svrha svih vrsta vrednovanja, gledajući u cjelini, unaprijediti kvalitetu izrađenog Plana te osigurati njegovu učinkovitu i djelotvornu provedbu te održive relevantne rezultate.

Sukladno čl. 21. Pravilnika o provedbi postupaka vrednovanja akata strateškog planiranja... (NN 44/2023), čelnik tijela zaduženog za izradu ili provedbu akta strateškog planiranja za potrebe provedbe svakog pojedinog postupka vrednovanja osniva tim za vrednovanje koji mora biti sastavljen od najmanje dva stručnjaka različitih profesija.

Tijelo nadležno za izradu odnosno provedbu akta strateškog planiranja, može osnovati tim za vrednovanje sastavljen isključivo od unutarnjih stručnjaka ili osnovati mješoviti tim za vrednovanje sastavljen od unutarnjih i vanjskih stručnjaka. Odbor za vrednovanje je ključno tijelo koje odobrava metodologiju vrednovanja te završno izvješće o provedenom vrednovanju.

Osim toga, posebna pozornost posvećena je prilagodbi metodologije specifičnostima Virovitičko-podravske županije, uzimajući u obzir regionalne razvojne prioritete, demografske izazove te potrebe dionika na lokalnoj i regionalnoj razini. Kombinacija kvantitativnih i kvalitativnih metoda omogućava preciznu i uravnoteženu procjenu svih aspekata Plana razvoja, pružajući čvrstu osnovu za donošenje informiranih odluka i daljnje unapređenje procesa strateškog planiranja.

Ovaj pristup osigurava da vrednovanje ne bude samo formalni proces, već alat koji omogućava kontinuirano poboljšanje, prilagodbu i usklađivanje strateških ciljeva sa stvarnim potrebama i mogućnostima Virovitičko-podravske županije.

Kako bi se osigurala sveobuhvatna i objektivna procjena Plana razvoja Virovitičko-podravske županije, tim za vrednovanje provodi niz detaljno planiranih aktivnosti. Ove aktivnosti strukturirane su u fazama pripreme, prikupljanja podataka, analize, izrade izvješća i formuliranja preporuka. Njihova svrha je omogućiti sustavnu analizu postignutih rezultata, identificirati ključne izazove i predložiti konkretne mjere za unapređenje provedbe Plana. Svaka faza uključuje specifične korake osmišljene kako bi proces vrednovanja bio što učinkovitiji, transparentniji i usmjeren na rezultate.

U nastavku se nalazi prikaz svih aktivnosti koje će tim za vrednovanje provesti.

Priprema:

- Detaljna analiza dokumentacije Plana razvoja, izvješća o provedbi i relevantnih strateških dokumenata.

- Izrada detaljnog plana vrednovanja, uključujući metodologiju, indikatore i vremenski okvir.
- Uspostava komunikacijskih kanala s Odborom za vrednovanje i ostalim dionicima.

Prikupljanje podataka:

- Prikupljanje kvantitativnih podataka (npr. statistički podaci, financijski izvještaji).
- Provođenje kvalitativnih istraživanja (npr. intervjui s relevantnim dionicima, fokus grupe).

Analiza podataka:

- Analiza prikupljenih podataka s ciljem procjene postignuća i utvrđivanja odstupanja od planiranih ciljeva.
- Identifikacija uzroka uspjeha i neuspjeha, te izazova u provedbi.

Izrada izvješća:

- Izrada nacрта izvješća o srednjoročnom vrednovanju.
- Predstavljanje nalaza i zaključaka Odboru za vrednovanje.
- Uključivanje povratnih informacija od Odbora u finalno izvješće.

Preporuke:

- Formuliranje konkretnih i mjerljivih preporuka za poboljšanje provedbe Plana razvoja

Pitanja za vrednovanje osmišljena su kako bi omogućila sveobuhvatnu analizu i procjenu uspješnosti Plana razvoja Virovitičko-podravske županije. Služe kao ključni alat za utvrđivanje relevantnosti, učinkovitosti, djelotvornosti i održivosti ciljeva i mjera definiranih Planom. Njihova uloga je identificirati postignuća, prepoznati izazove te pružiti temelje za donošenje informiranih odluka o prilagodbi i unaprjeđenju Plana u skladu s promjenjivim okolnostima i potrebama zajednice. Ova pitanja strukturirana su u nekoliko kategorija, uključujući opća pitanja za vrednovanje, specifična pitanja vezana uz posebne ciljeve Plana, te pitanja o provedbi i upravljanju. Kroz njih se osigurava detaljna i sustavna procjena svih aspekata Plana, pružajući ključne uvide za postizanje bolje usklađenosti s razvojnim prioritetima županije i šire.

Opća pitanja za vrednovanje

- Jesu li postavljeni ciljevi i prioriteti Plana razvoja i dalje relevantni i realni, s obzirom na promjene u okruženju i dosadašnja postignuća?
- Koliko su učinkovite mjere i aktivnosti definirane u Planu u ostvarivanju postavljenih ciljeva?
- Postoje li područja u kojima je provedba Plana uspješnija od drugih i koji su razlozi za to?
- Koje su ključne prepreke i izazovi s kojima se susreće provedba Plana?
- Kako se Plan razvoja odražava na održivi razvoj županije, uključujući gospodarski, socijalni i ekološki aspekt?

- Je li sustav praćenja i vrednovanja provedbe Plana dovoljno učinkovit i omogućuje li pravovremene korektivne mjere?
- Kako je pandemija COVID-19 utjecala na provedbu Plana i koje su pouke iz toga izvučene?

Pitanja za vrednovanje po posebnim ciljevima

1. Ulaganje u konkurentno, zeleno i digitalno gospodarstvo:

- U kojoj mjeri su potaknuta ulaganja u istraživanje i razvoj, tehnološki rast i razvoj inovacija?
- Je li ostvaren napredak u digitalnoj i zelenoj tranziciji gospodarstva?
- Jesu li stvorena nova "zeleno" radna mjesta?
- Koje su prepreke za privlačenje izravnih inozemnih ulaganja?

2. Razvoj konkurentne i održive poljoprivrede, ribarstva i turizma:

- Kako se odvijaju aktivnosti usmjerene na povećanje kvalitete poljoprivredne proizvodnje i razvoj bioekonomije?
- Je li ostvaren napredak u okrupnjavanju poljoprivrednog zemljišta i sustavima navodnjavanja?
- U kojoj mjeri je iskorišten potencijal razvoja selektivnih oblika turizma i stvaranje jedinstvene turističke ponude?
- Kako se potiče udruživanje poljoprivrednika i daljnji razvoj udruženja?
- Kakav je napredak u proizvodnji ljekovitog bilja i kako se potiče prerada poljoprivrednih proizvoda?

3. Unapređenje obrazovanja u funkciji gospodarskog razvoja i povećanje zapošljivosti:

- U kojoj mjeri je unaprijeđen sustav formalnog i neformalnog obrazovanja, te je li ojačana suradnja gospodarstva i obrazovanja?
- Je li postignut napredak u cjeloživotnom učenju i razvoju strukovnih programa?
- U kojoj mjeri su povećane zapošljivost i samozapošljavanje?
- Jesu li osigurani fizički preduvjeti za provedbu cjelodnevnog nastave?

4. Osnaživanje sustava zdravstvene i socijalne zaštite:

- Je li postignuto poboljšanje kvalitete, efikasnosti i dostupnosti zdravstvenih i socijalnih usluga?
- Kako se odvija proces kadrovskog osnaživanja zdravstvenih ustanova?
- U kojoj mjeri su uspostavljene i ojačane usluge u sustavu socijalne skrbi?
- Jesu li prošireni kapaciteti za smještaj ugroženih skupina?
- Kako se provodi skrb za terminalne bolesnike na području cijele županije?

5. Jačanje ulaganja u kulturu i kulturnu baštinu, sport i civilno društvo

- Koliko je ulaganje u kulturu i sport doprinijelo lokalnoj zajednici u smislu povećanja sudjelovanja građana?
- Koliko je kulturnih objekata ili lokaliteta obnovljeno ili očuvano tijekom ovog razdoblja?
- Jesu li provedene aktivnosti očuvanja kulturne baštine imale utjecaj na povećanje turističke atraktivnosti županije?
- Koliko je novih sportskih objekata izgrađeno ili obnovljeno?
- Jesu li stvoreni uvjeti za uključivanje većeg broja građana u sportske aktivnosti, posebice djece i mladih?
- Postoji li sustav podrške za lokalne sportske udruge i klubove, te kako se evaluira njihov rad?
- Koliko je projekata ili programa organizacija civilnog društva financirano?
- Jesu li podržane organizacije ostvarile utjecaj u svojim zajednicama (npr. kroz edukacije, povećanje socijalne kohezije ili druge aktivnosti)?
- Kako je osigurana ravnomjerna dostupnost kulturnih i sportskih sadržaja u svim dijelovima županije?
- Kako se ocjenjuje društveni i ekonomski učinak ovih ulaganja?

6. Demografski oporavak županije:

- Jesu li postignuti rezultati u zaustavljanju negativnog trenda gubitka i starenja stanovništva?
- Koje su konkretne mjere demografske obnove poduzete i jesu li dale rezultate?
- Kako se razvija infrastruktura i programi za mlade, obitelji i ranjive skupine?
- Je li stambeno zbrinjavanje mladih obitelji potaknulo ostanak radno sposobnog stanovništva?

7. Unapređenje prostornog planiranja, upravljanja prostorom i zaštite okoliša:

- Kako se provodi zaštita tla, vode i vegetacije od onečišćenja?
- Je li postignut napredak u gospodarenju otpadom?
- U kojoj mjeri su razvijeni sustavi opskrbe vodom i plinom, osobito u brdskom području?
- Je li unaprijeđena zaštita od poplava?
- Kako se osigurava usklađenost s mjerama za prilagodbu klimatskim promjenama?
- Kako se prati kvaliteta zraka na području županije?

8. Unapređenje infrastrukturnih sustava:

- Jesu li provedene aktivnosti poboljšale povezanost unutar županije i prema drugim regijama?
- Koliko je kilometara cesta izgrađeno ili obnovljeno?

- Jesu li ulaganja u prometnu infrastrukturu dovela do smanjenja prometnih zagušenja i povećanja sigurnosti?
- Koliko je novih korisnika priključeno na sustave vodovoda i kanalizacije?
- Jesu li postignuti ciljevi u vezi s održivim upravljanjem vodnim resursima?
- Koliko je novih ili obnovljenih energetske sustava (npr. energetske učinkovite javna rasvjeta, obnovljivi izvori energije) implementirano?
- Jesu li provedene aktivnosti pridonijele smanjenju emisije stakleničkih plinova i povećanju energetske učinkovitosti?
- Koliko je domaćinstava ili javnih objekata obuhvaćeno projektima energetske obnove?
- Je li unaprijeđena dostupnost širokopojasnog interneta u ruralnim i slabije razvijenim područjima?

9. Osnaživanje institucionalnog kapaciteta županije:

- Jesu li poboljšani poslovni procesi i digitalizacija u javnom sektoru
- Je li ojačan kapacitet za pripremu i provedbu razvojnih projekata?
- Kako se provodi primjena novih oblika upravljanja?

10. Unapređenje otpornosti županije na krizne situacije:

- Je li unaprijeđena otpornost županije na krizne situacije?
- Kako se podiže svijest i znanje o zaštiti od svih ugroza?
- Jesu li izrađeni planovi i aktivnosti za jačanje otpornosti na klimatske promjene?
- U kojoj mjeri su uložena sredstva u infrastrukturu i opremanje za upravljanje kriznim situacijama?

Pitanja o provedbi i upravljanju Planom

- Koliko su učinkoviti mehanizmi koordinacije između različitih dionika u provedbi Plana?
- Je li osigurana odgovarajuća razina sudjelovanja javnosti u procesu provedbe i vrednovanja Plana?
- Kako se osigurava transparentnost procesa provedbe i vrednovanja Plana?
- Jesu li predviđena financijska sredstva za provedbu mjera i aktivnosti Plana dostatna?
- Postoji li adekvatna razina administrativne i tehničke podrške za provedbu Plana?
- Kako se prati napredak projekata od strateškog značaja i koje su mjere za eventualno preusmjeravanje ili ubrzanje provedbe?

6. NALAZI

Razvoj Virovitičko-podravske županije temelji se na sveobuhvatnom strateškom pristupu koji prepoznaje specifične izazove i potencijale županije. Srednjoročno vrednovanje Plana razvoja predstavlja ključnu priliku za procjenu postignutih rezultata i prilagodbu strateških prioriteta u skladu s dinamičnim okruženjem i potrebama zajednice. Ovaj proces omogućuje detaljan uvid u stanje gospodarstva, zdravstva, obrazovanja, okoliša i infrastrukture, demografije, socijalne uključenosti te institucionalnih kapaciteta, pružajući podlogu za informirano donošenje odluka i daljnje poboljšanje županijskog razvoja. U nastavku se daje pregled stanja u različitim sektorima koji su ključni za ostvarivanje ciljeva županijskog razvoja, uz naglasak na identificirane poteškoće i potencijalne smjernice za unapređenje. (Izvor: Plan razvoja VPŽ, Analiza stanja)

Pregled stanja u sektorima koji su ključni u ostvarivanju ciljeva

Gospodarstvo:

- Županiju karakteriziraju negativni trendovi poput slabe razvijenosti i niskog BDP-a.
- Postoji nedostatak srednjih i velikih poduzeća i manjak kvalitetnih radnih mjesta, posebice za visokoobrazovane osobe.
- Poduzetnici ne pridaju dovoljno pažnje digitalnoj i zelenoj tranziciji gospodarstva.

Zdravstvo:

- Postoji nedostatak zdravstvenih djelatnika i specijalista, te nedovoljan broj timova primarne zdravstvene zaštite.
- Nedovoljan broj zdravstvenih djelatnika specijaliziranih za palijativnu skrb.
- Smještajni kapaciteti zdravstvenih ustanova zadovoljavaju potrebe, ali postoje dugačke liste čekanja za preglede i dijagnostičke postupke.

Obrazovanje:

- Smanjuje se broj učenika u osnovnim i srednjim školama, a mladi se ne vraćaju nakon završetka obrazovanja.
- Obrazovni sustav nije usklađen s potrebama tržišta rada.
- Povećava se broj djece u dječjim vrtićima, ali postoji manjak dodatnih programa u predškolskim ustanovama.

Okoliš i infrastruktura:

- Uočen je porast koncentracija amonijaka u podzemnim vodama.
- Sustav obrane od poplava brdskih voda je samo djelomično izgrađen.
- Stanje cestovne mreže je loše, nema autocesta ni brzih cesta, a javni prijevoz nije integriran.
- Željeznička infrastruktura je u lošem stanju.
- Na području županije ne postoji centar za gospodarenje otpadom, te se ne provodi odvojeno sakupljanje komunalnog biootpada.

Demografija:

- Županija se suočava sa smanjenjem broja stanovnika, posebice radno sposobnih, te demografskim starenjem.
- Postoji migracija stanovništva iz drugih županija i inozemstva.

Socijalna uključenost:

- Visoka je razina siromaštva u županiji.
- Potrebno je povećati smještajne kapacitete za djecu u udomiteljskim obiteljima.
- Potrebno je razvijati izvaninstitucionalnu skrb za starije, nemoćne i osobe s invaliditetom.

Institucionalni kapacitet:

- Uočava se nedostatak proaktivnosti i specifičnih znanja u pripremi i provedbi projekata u pojedinim jedinicama lokalne samouprave.
- Potrebno je ojačati kapacitete javne uprave za pripremu i provedbu projekata.

6.1. ANALIZA PROJEKATA OD STRATEŠKOG ZNAČAJA

Od 15 definiranih strateških projekata za županiju, 6 projekata je još uvijek u pripremi, najvećim dijelom zbog nedostupnih izvora financiranja a 8 projekata u provedbi će u najvećoj mjeri biti završeno prema predviđenom terminskom planu.

Tablica 3: Analiza projekata od strateškog značaja

RB	Projekti od strateškog značaja	Planirani početak PRVPŽ	Planirani završetak PRVPŽ	Stanje projekta na 31.12.2024.	Obrazloženje
1	Izgradnja centra za pametnu poljoprivredu i ICT djelatnosti	sij.22	pro.27	U pripremi	Projekt nije započeo zbog visokih troškova investicije za koje trenutno nisu dostupna EU ili nacionalna sredstva.
2	Izgradnja i opremanje sušionice povrća	sij.23	pro.27	U pripremi	Projekt još uvijek nije započet iz istih razloga kao prethodni. U tijeku su pregovori s potencijalnim investitorom, Podravkom.
3	Izgradnja zgrade Industrijsko-obrtničke škole Virovitica	sij.22	pro.27	U pripremi	Nakon razmatranja, donesena je odluka o odustajanju od projekta.
4	Izgradnja nove osnovne škole I.B. Mažuranić Orahovica	sij.22	pro.27	U pripremi	U tijeku priprema projekta za prijavu na poziv iz NPOO-a. Projekt će biti prijavljen do ožujka 2025.godine s planiranim završetkom do kraja 2027. godine.

5	Energetska obnova Opće bolnice Virovitica	sij.22	pro.27	U pripremi	Ravnatelj Opće bolnice Virovitica odustaje od APN-a te će se predmetni projekt prijaviti na Poziv za energetske obnovu javnih zgrada krajem ožujka 2025. godine s obzirom na povoljnije uvjete financiranja.
6	Izgradnja zgrade Zavoda za hitnu medicinu	sij.22	pro.27	U provedbi	Financiranje se provodi iz županijskih sredstava i kreditnih linija. Završetak se očekuje u planiranom roku.
7	Revitalizacija arboretuma Lisičine	sij.22	pro.27	U pripremi	Projekt nije započeo s realizacijom zbog nedostatka potrebne dokumentacije te zbog velikih troškova investicije i nedostatka odgovarajućih izvora financiranja.
8	Bazenski sportsko-turistički centar Virovitica	sij.22	pro.27	U provedbi	Financiranje projekta je osigurano putem ITU sporazuma, a prilagodbe dokumentacije su u tijeku.
9	Uređenje Virovitičkih ribnjaka zajedno s rijekom Ođenicom	sij.22	pro.27	U provedbi	Projekt je realiziran gotovo 40%, a završetak se očekuje 2025. godine.
10	Izgradnja III. Osnovne škole	sij.23	pro.27	U provedbi	Financijska sredstva osigurana iz NPOO-a 2024. godine. Po završetku postupka javne nabave, izgradnja će započeti 2025. godine.
11	Rekonstrukcija, prenamjena i dogradnja poslovne zgrade u Sveučilišni centar Orahovica	sij.22	pro.27	U pripremi	Novi investitor, Fakultet za dentalnu medicinu i zdravstvo, preuzeo je projekt, a sve pripremne radnje su dovršene.
12	Dom za starije i nemoćne u Voćinu	sij.23	pro.27	U provedbi	Trenutno je realizirano gotovo 30% projekta, a završetak se očekuje do sredine 2026. godine.
13	Izgradnja brze ceste Bjelovar - Granični prijelaz Terezino Polje	sij.22	pro.27	U provedbi	Na pojedinim dionicama radovi su u tijeku, dok je za druge u procesu ishođenje dokumentacije.

14	Modernizacija željezničke pruge Čakovec-Virovitica	sij.22	pro.27	U provedbi	Dovršena je dionica Virovitica-Pitomača-Kloštar Podravski, a završetak cijelog projekta očekuje se do 2028. godine.
15	Most i skela na rijeci Dravi prema naselju Križnica i obaloutvrdama	sij.22	pro.27	U provedbi	Skela je nabavljena, dok se za most još uvijek traže odgovarajući izvori financiranja.

6.2. ANALIZA OSTVARENJA POSEBNIH CILJEVA

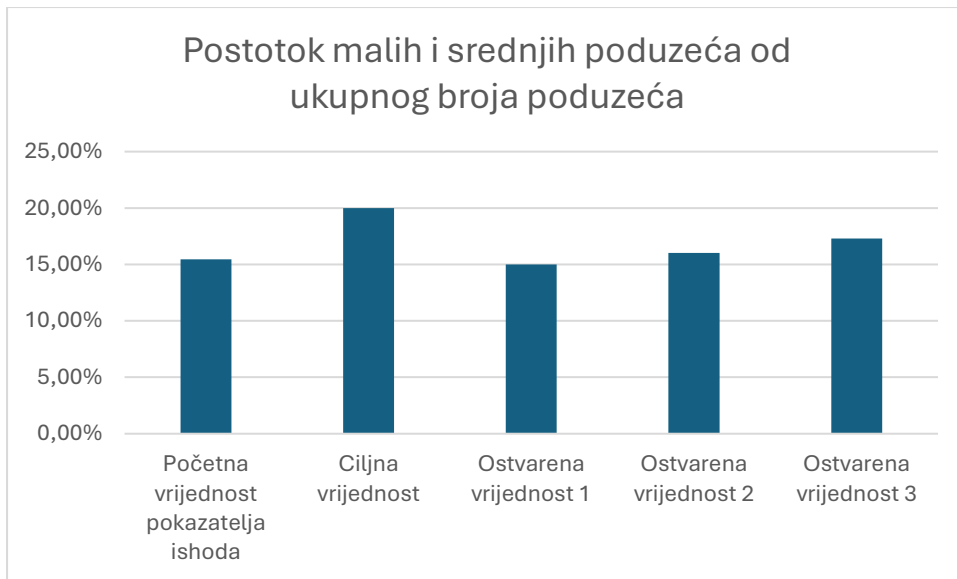
Posebni cilj 1: Ulaganje u konkurentno, zeleno i digitalno gospodarstvo

Analiza na temelju odgovora na postavljena pitanja:

Virovitičko-podravska županija ulaže u razvoj konkurentnog, zelenog i digitalnog gospodarstva kroz projekte Tehnološko-inovacijskog centra u Virovitici, koji potiču istraživanje, tehnološki napredak i unapređenje poljoprivredne proizvodnje. Fokus je na korištenju obnovljivih izvora energije i smanjenju otpada, čime županija doprinosi održivom razvoju i otvara nova "zeleni" radna mjesta. Virovitica, kao primjer čistog i urednog grada, privlači turiste te potiče gospodarski rast. Izazov u privlačenju inozemnih ulaganja predstavlja loša prometna povezanost, no izgradnja brze ceste mogla bi unaprijediti tu situaciju. Usmjeravanje strategija prema inovacijama, održivosti i rastućim industrijama poput zelene ekonomije i biotehnologije ključno je za daljnji razvoj. Ovakav pristup omogućuje županiji da se pozicionira kao regija s potencijalom za održivi rast i zelenu te digitalnu tranziciju.

Analiza ostvarenih vrijednosti pokazatelja ishoda:

U ovom posebnom cilju definiran je pokazatelj ishoda „OI.02.1.06 Postotak malih i srednjih poduzeća od ukupnog broja poduzeća“. U početnoj vrijednosti pokazatelja ishoda naveden je udio od 15,46 % malih i srednjih poduzeća od ukupnog broja poduzeća te se on smatra referentnom vrijednošću. Ciljna vrijednost koja je navedena Planom razvoja iznosi 20%. U godišnjem izvješću realizacije Plana razvoja za 2022. godinu ostvaren je udio malih i srednjih poduzeća od ukupnog broja poduzeća 15,01%, dok za 2023. godinu taj udio iznosi 16,03 %. U 2024. godini udio malih i srednjih poduzeća iznosi 17,29%. Istovremeno, vidljiv je pozitivan trend rasta udjela malih i srednjih poduzeća u ukupnom broju poduzeća te postoji realna mogućnost da se planirana vrijednost i ostvari do 2027. godine.

Slika 1: Postotak malih i srednjih poduzeća od ukupnog broja poduzeća

Posebni cilj 2: Razvoj konkurentne i održive poljoprivrede, ribarstva i turizma

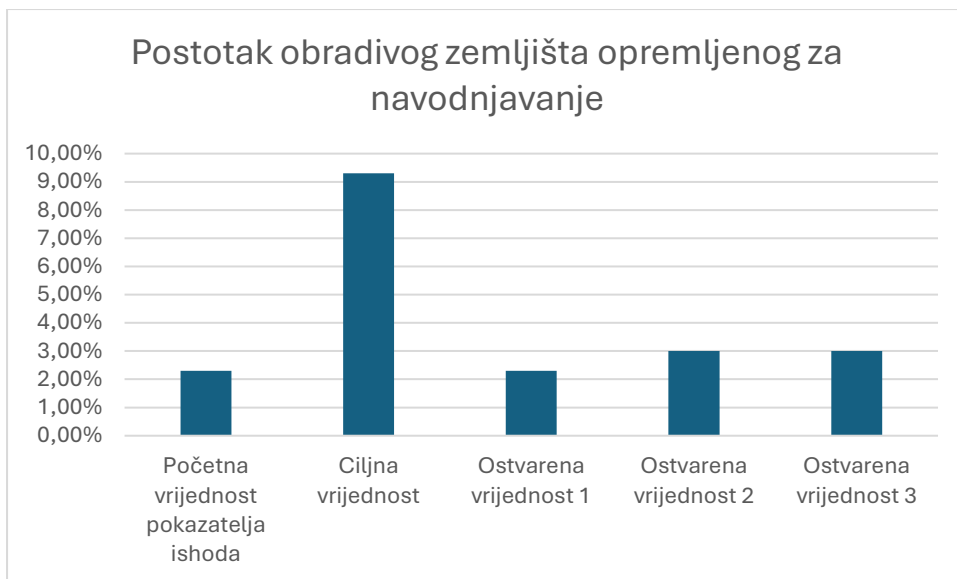
Analiza na temelju odgovora na postavljena pitanja:

Virovitičko-podravska županija aktivno razvija poljoprivredu, bioekonomiju i turizam kroz podršku ekološkoj poljoprivredi, ulaganja u tehnologije, obnovljive izvore energije i edukaciju poljoprivrednika. Napredak u okrupnjavanju zemljišta ograničen je imovinsko-pravnim izazovima, no značajan uspjeh postignut je u razvoju sustava javnog navodnjavanja s tri postojeća i dva planirana sustava ukupne površine 3.437 ha. U turizmu su oblikovane tematske rute i festivali, poput Plemićke i Zelene rute te Festivala vina i zalogaja, čime je županija pozicionirana kao atraktivna turistička destinacija. Udruživanje poljoprivrednika potiče se financijskim poticajima, edukacijom i povezivanjem s prerađivačima te europskim mrežama, dok je proizvodnja ljekovitog bilja i prerada proizvoda podržana kroz EU i nacionalne fondove. Ove aktivnosti stavljaju fokus na održivi razvoj poljoprivrede, ruralnih područja i turizma, značajno doprinoseći gospodarskom napretku županije.

Analiza ostvarenih vrijednosti pokazatelja ishoda:

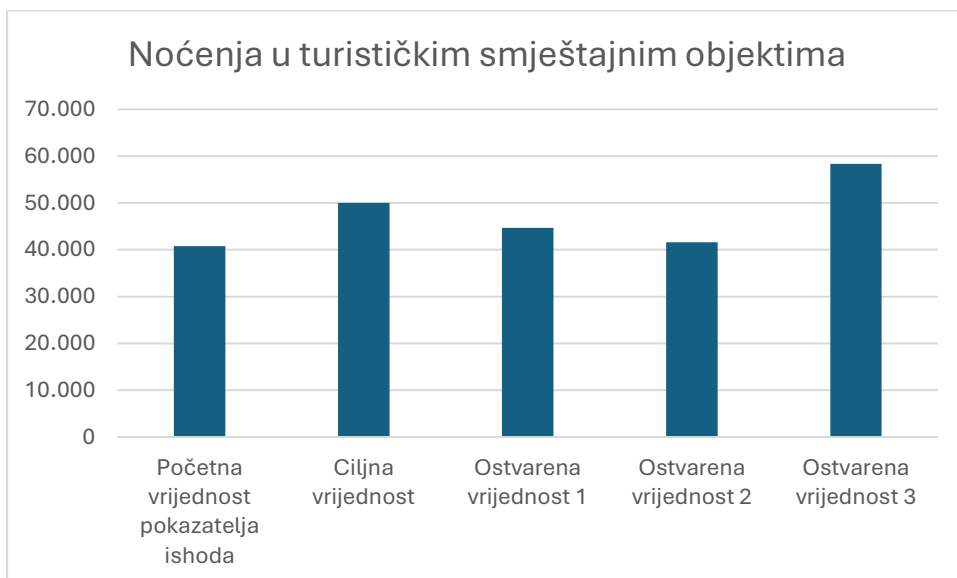
U ovom posebnom cilju definirana su dva pokazatelja ishoda: 1. OI.02.12.01 Postotak obradivog zemljišta opremljenog za navodnjavanje i 2. OI.02.8.17 Noćenja u turističkim smještajnim objektima.

U prvom pokazatelju početna vrijednost je 2,30% obradivog zemljišta za navodnjavanje dok je ciljana vrijednost iz Plana razvoja 9,30%. Ostvarena vrijednost u 2022. godini je 2,30%, a u 2023. godini 3%. U 2024. godini nije bilo promjena u odnosu na prethodnu godinu. Trend kretanja vrijednosti kroz godine je blago pozitivan, no bez obzira na pozitivan trend nije izgledno prema dosadašnjim podacima da će se planirana vrijednost i ostvariti do 2027. godine.

Slika 2: Postotak obradivog zemljišta opremljenog za navodnjavanje

U drugom pokazatelju navedena je početna vrijednost od 40.778 noćenja u turističkim smještajnim objektima županije u godini dana. Ciljana vrijednost iskazana u Planu razvoja iznosi 50.000 noćenja. U 2022. godini ostvareno je 44.698 noćenja, a u 2023. ostvareno je 41.615 noćenja. U 2024. godini vidljiv je pozitivan pomak i napravljen zaokret u odnosu na negativan trend prethodnih godina. U 2024. godini je ostvareno 58.344 noćenja (što je premašilo i ciljanu vrijednost!).

Slika 3: Noćenja u turističkim smještajnim objektima

Posebni cilj 3: Unapređenje obrazovanja u funkciji gospodarskog razvoja i povećanje zapošljivosti

Analiza na temelju odgovora na postavljena pitanja:

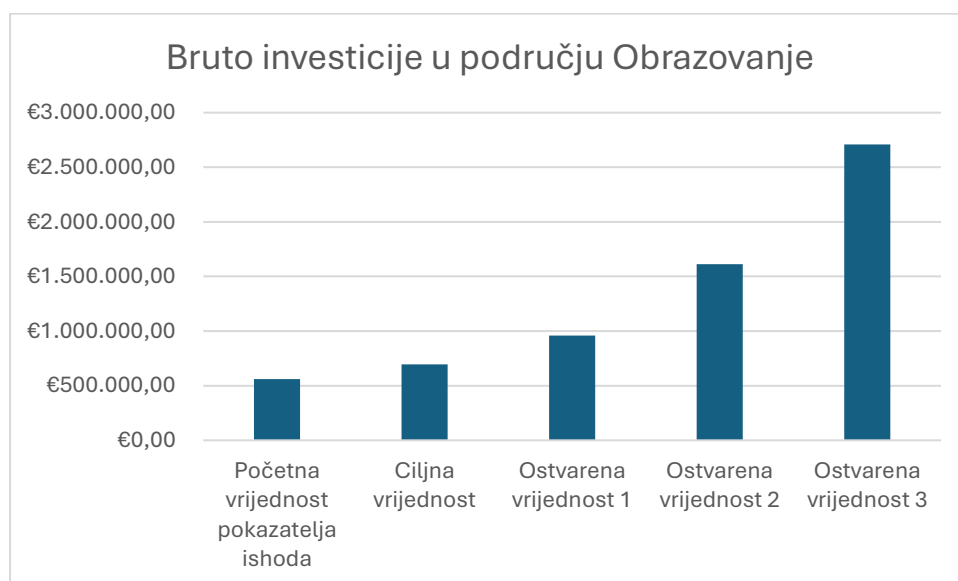
Virovitičko-podravska županija unapređuje obrazovanje i jača suradnju s gospodarstvom kroz prilagodbu programa cjeloživotnog učenja potrebama tržišta rada. Hrvatski zavod za zapošljavanje nudi besplatne programe osposobljavanja, dok strukovne škole uvode nove smjerove i mikrokvalifikacije, omogućujući kvalitetno obrazovanje i zapošljavanje učenika.

Mjere za zapošljivost i samozapošljavanje, uključujući program „stalni sezonac“, rezultirale su smanjenjem nezaposlenosti za 20% godišnje od 2021. godine. Cjelodnevna škola provodi se u četiri osnovne škole, a kroz Nacionalni plan oporavka do 2027. godine sve škole u županiji imat će jednosmjenski rad.

Ove aktivnosti potvrđuju predanost županije razvoju obrazovanja, zapošljavanja i održivom gospodarskom razvoju.

Analiza ostvarenih vrijednosti pokazatelja ishoda:

U ovom posebnom cilju definiran je pokazatelj ishoda OI.02.2.64 Bruto investicije u materijalnu i nematerijalnu imovinu u području Obrazovanje u kojem je iskazana početna vrijednost u iznosu od 560.232,00 eura. Ciljana vrijednost iskazana u Planu razvoja iznosi 694.983,06 eura. U 2022. godini ostvarena vrijednost bruto investicija u materijalnu i nematerijalnu imovinu u području Obrazovanje iznosile su 959.820,89 eura, a u 2023. godini 1.612.245,42 eura. U 2024. godini investicije su iznosile 2.707.536,40 eura. Prema realiziranim iznosima investicija za 2022., 2023. i 2024. godinu može se zaključiti da je ciljna vrijednost iskazana u Planu razvoja već u ovoj fazi u potpunosti ispunjena i premašena.

Slika 4: Bruto investicije u obrazovanju

Posebni cilj 4: Osnaživanje sustava zdravstvene i socijalne zaštite

Analiza na temelju odgovora na postavljena pitanja:

Virovitičko-podravska županija poboljšava zdravstvene i socijalne usluge kroz financiranje specijalizacija liječnika, subvencije za stambene kredite i najamnine kako bi privukla stručni kadar i osigurala kvalitetnu skrb građanima. U socijalnoj skrbi uvedeni su projekti poput "Zaželi", socijalna asistencija i pomoć u kući, uz proširenje usluga za OSI i djecu s teškoćama u razvoju.

Prošireni su kapaciteti smještaja za ugrožene skupine, uključujući Centar za starije osobe u Voćinu, a smještaj je osiguran za žrtve nasilja. Skrb za terminalne bolesnike provodi se kroz posjete palijativnih sestara, uz opremanje stacionara u Virovitici za zbrinjavanje osam pacijenata.

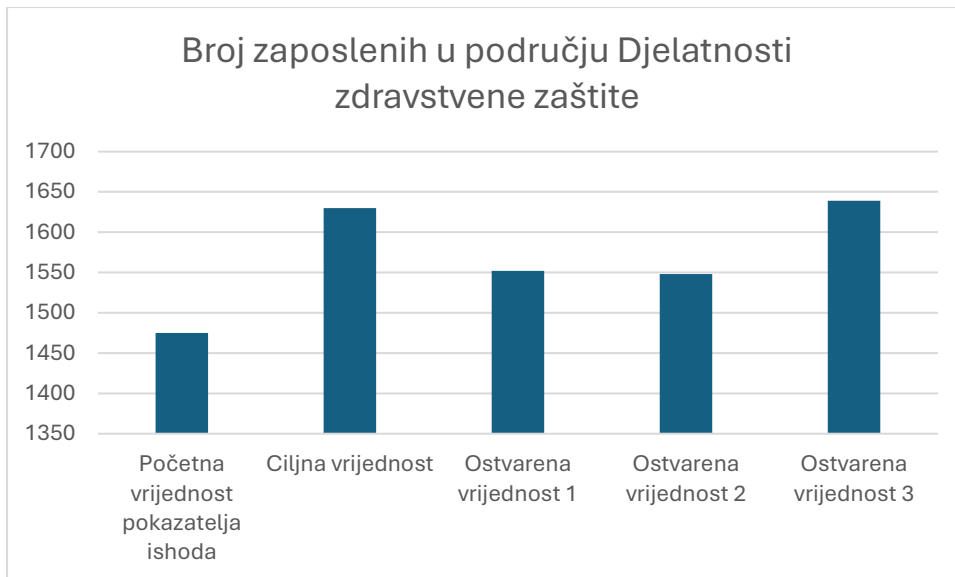
Ove mjere potvrđuju predanost županije osiguravanju dostupnih i kvalitetnih zdravstvenih i socijalnih usluga za sve građane.

Analiza ostvarenih vrijednosti pokazatelja ishoda:

U ovom posebnom cilju definirana su dva pokazatelja ishoda: 1. OI.02.05.53 Bruto investicije u materijalnu i nematerijalnu imovinu u području „Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi“ i 2. OI.02.05.56 Broj zaposlenih u području "Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi".

U prvom pokazatelju ciljana vrijednost planirana u Planu razvoja iznosi 3.429.225,56 eura. Prema godišnjem izvješću iz 2022. godine ostvarena vrijednost u bruto investicija iznosi samo 1.413,99 eura, dok u 2023. godini prema godišnjem izvješću bruto investicije uopće nisu ostvarene. U 2024. godini ostvareno je samo 4.000 eura bruto investicija.

U drugom pokazatelju planirana ciljna vrijednost iznosi 1630 zaposlenih u području djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi. U prvoj 2021. godini u godišnjem izvješću ostvarena vrijednost je 1552 zaposlena, dok je u 2022. godini ostvarena vrijednost od 1548 zaposlenih. U 2023. godini napravljen je pozitivan pomak te broj zaposlenih je povećan na 1639 što je značajno povećanje u odnosu na prethodne godine. Iz navedenog se može zaključiti da ovaj pokazatelj bilježi pozitivan trend te da je ciljana vrijednost ostvarena.

Slika 5: Broj zaposlenih u području zdravstvene zaštite

Posebni cilj 5: Ulaganja u kulturu, sport i civilno društvo

Analiza na temelju odgovora na postavljena pitanja:

Virovitičko-podravska županija značajno ulaže u kulturu, sport i civilno društvo, čime doprinosi razvoju lokalne zajednice. Obnovljeno je ili očuvano 37 kulturnih i sakralnih objekata, a organizirani događaji poput koncerata i gastronomskih manifestacija povećali su turističku atraktivnost. U sportu su izgrađeni ili rekonstruirani 9 objekata, uz razvoj sportskih škola i sufinanciranje 60 trenera, što je potaknulo veći broj registriranih sportaša i uključivanje građana svih dobnih skupina u tjelesne aktivnosti.

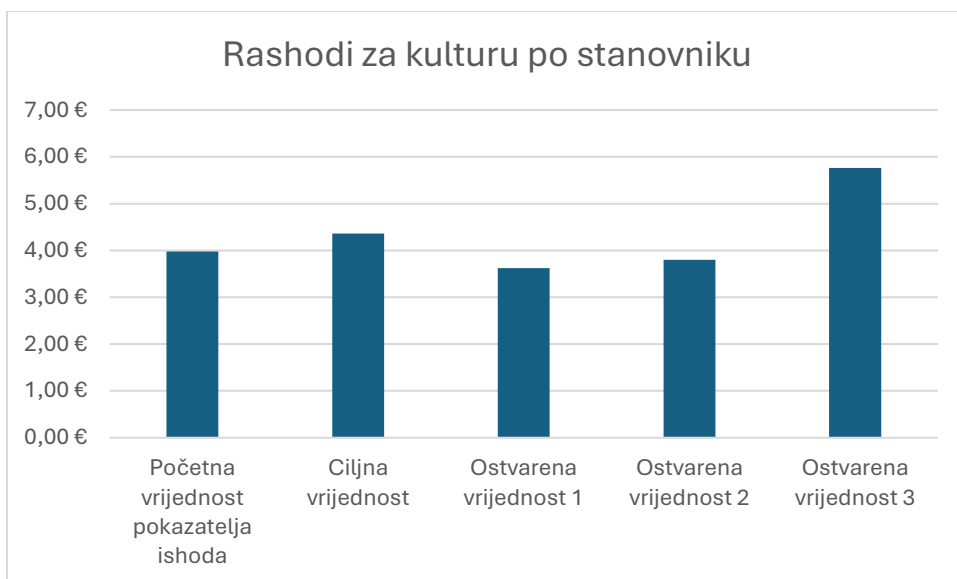
Lokalne sportske udruge i klubovi dobivaju financijsku i savjetodavnu podršku kroz Sportske zajednice, dok se njihov rad prati kroz uključenost mladih i sportske rezultate. Financirano je 173 projekta u kulturi, s naglaskom na ravnomjernu dostupnost sadržaja u svim dijelovima županije, uključujući ruralna područja.

Ova ulaganja rezultirala su većim sudjelovanjem građana, rastom gledanosti događaja i razvojem sadržaja, čime se jača društveni i gospodarski potencijal županije.

Analiza ostvarenih vrijednosti pokazatelja ishoda:

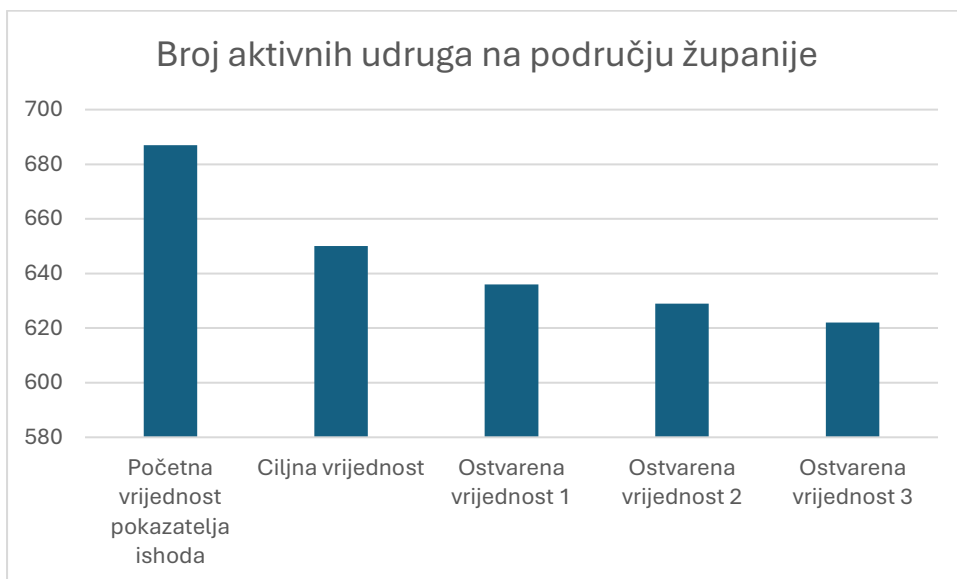
U ovom posebnom cilju definirana su dva pokazatelja ishoda: 1. OI.02.8.48 Rashodi za kulturu JLP(R)S, po stanovniku i 2. OI.02.13.29 Broj aktivnih udruga na području županije.

U prvom pokazatelju ishoda planirana ciljna vrijednost iznosi 4,36 eura ulaganja po stanovniku. U prvoj godini prema godišnjem izvješću ostvarena vrijednost iznosila je 3,62 eura, a u drugoj godini 3,80 eura dok je u trećoj godini ostvarena vrijednost od 5,76 eura. Ovdje je vidljiv pozitivan trend rasta ulaganja kroz godine te je u zadnjoj godini ostvarena i premašena ciljna vrijednost.

Slika 6: Rashodi za kulturu

U drugom pokazatelju ciljana vrijednost broja aktivnih udruga na području županije iznosi 650. U izvješću za 2022. godinu zabilježeno je 636 aktivnih udruga, a u 2023. godini 629 udruga. U 2024. godini broj aktivnih udruga iznosio je 622. Ovaj pokazatelj bilježi negativan trend.

Slika 7: Broj aktivnih udruga na području županije

Posebni cilj 6: Demografski oporavak županije

Analiza na temelju odgovora na postavljena pitanja:

Virovitičko-podravska županija poduzima mjere za ublažavanje negativnih demografskih trendova kroz povećanje kapaciteta za smještaj starijih, djece u udomiteljskim obiteljima

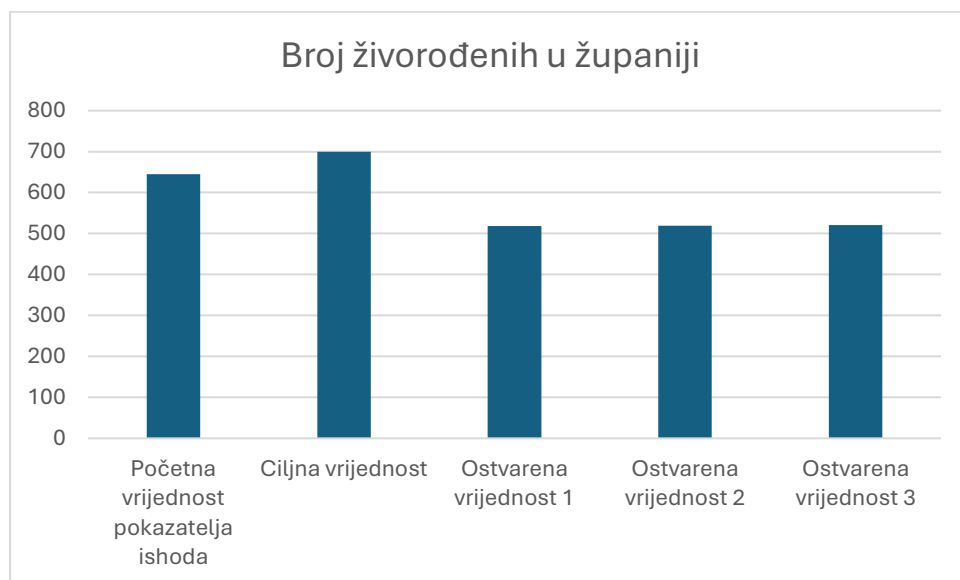
i osoba s invaliditetom, uz razvoj programa socijalne skrbi i skloništa za beskućnike i žrtve nasilja. Fokus je na socijalnoj uključenosti, zapošljavanju i korištenju EU fondova za otvaranje radnih mjesta, čime se potiče ostanak i naseljavanje stanovništva.

Demografske mjere obuhvaćaju potporu obiteljima, zapošljavanje, pronatalitetne politike i ulaganja u ruralne i pogranične krajeve. Infrastruktura za mlade i obitelji uključuje izgradnju 39 stanova u Virovitici kroz Program POS-a, dok stambeno zbrinjavanje na potpomognutim područjima od 2021. do 2024. osigurava dom za 105 korisnika.

Ove aktivnosti potvrđuju predanost županije stvaranju uvjeta za održiv demografski razvoj, povećanje kvalitete života i privlačenje mladih obitelji.

Analiza ostvarenih vrijednosti pokazatelja ishoda:

Za ovaj posebni cilj je definiran pokazatelj ishoda: OI.02.3.65 Broj živorođenih po županiji. Ciljna vrijednost u Planu razvoja za ovaj pokazatelj je definirano 700 živorođenih po godini. U 2022. godini ostvarena vrijednost je 518, a u 2023. godini 519 živorođene djece. U 2024. broj živorođenih je iznosio 521. Ovaj trend je blago pozitivan, ali kao takav je nedovoljan da bi se ciljna vrijednost dostigla do 2027. godine.

Slika 8: Broj živorođenih

Posebni cilj 7: Unapređenje prostornog planiranja, upravljanja prostorom i zaštite okoliša

Analiza na temelju odgovora na postavljena pitanja:

Virovitičko-podravska županija provodi sustavne mjere zaštite okoliša i prilagodbe klimatskim promjenama, usklađene s europskim i nacionalnim propisima. Zaštita tla,

vode i vegetacije provodi se kroz ocjene utjecaja na okoliš, dok se gospodarenje otpadom unaprijedilo implementacijom europskih direktiva.

Opskrba vodom i plinom u potpunosti pokriva brdska područja, osiguravajući pristup pitkoj vodi. Zaštita od poplava kontinuirano se modernizira putem planova i programa, dok se analiza klimatskih uvjeta koristi za optimizaciju korištenja resursa i prilagodbu na ekstremne uvjete poput suše.

Kvaliteta zraka u županiji ocijenjena je kao vrlo dobra (I. kategorija), a praćenje se provodi putem nacionalnog sustava i registra onečišćenja, čime se osigurava transparentnost i kontrola. Ove aktivnosti pridonose održivosti i dugoročnom razvoju županije u skladu s načelima zaštite okoliša.

Analiza ostvarenih vrijednosti pokazatelja ishoda:

U ovom posebnom cilju definiran je slijedeći pokazatelj ishoda: OI.02.6.63 Investicije u zaštitu okoliša. Ciljna vrijednost iskazana u planu razvoja iznosi 1.381.694,47 eura. Ostvarena vrijednost u 2022. godini iznosi 34.907,11 eura, a u 2023. godini 93.116,60 eura. U 2024. godini investicije su iznosile 75.085,67 eur. Prema dosadašnjoj dinamici ulaganja kroz godine nije izvjesno da će se ostvariti ciljna vrijednost do kraja planiranog razdoblja.

Slika 9: Investicije u zaštitu okoliša

Posebni cilj 8: Unapređenje infrastrukturnih sustava

Analiza na temelju odgovora na postavljena pitanja:

Virovitičko-podravska županija aktivno unapređuje infrastrukturu, održivo upravljanje resursima, energetska učinkovitost i dostupnost interneta u ruralnim područjima.

Izgrađeno je ili obnovljeno 10,26 km cesta, smanjujući prometna zagušenja i povećavajući sigurnost.

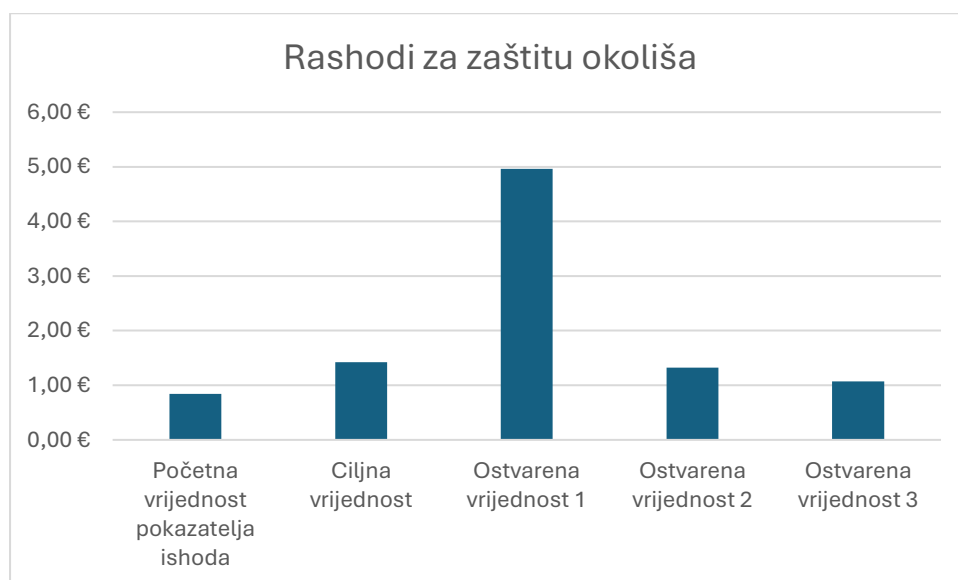
Priključeno je 3.108 novih korisnika na vodovod i 1.029 na kanalizaciju, dok su tri sustava javnog navodnjavanja na 2.760 ha već u funkciji, uz pripremu projekata za dodatna dva sustava. Energetska učinkovitost povećana je modernizacijom javne rasvjete i ugradnjom solarnih elektrana, a 7 javnih objekata i 16 obiteljskih kuća obuhvaćeno je projektima energetske obnove.

Širokopojasni internet u ruralnim područjima napreduje, s realizacijom 69,1% ciljanih lokacija do kraja 2023., a završetak projekta planiran je za 2024. Ove mjere poboljšavaju kvalitetu života građana i potvrđuju predanost održivom razvoju.

Virovitičko-podravska županija kontinuirano unapređuje poslovne procese i digitalizaciju u javnom sektoru, te jača kapacitete za pripremu i provedbu razvojnih projekata. Uz to, potiče primjenu novih oblika upravljanja, osiguravajući time modernizaciju javne uprave i povećanje njene učinkovitosti.

Analiza ostvarenih vrijednosti pokazatelja ishoda:

U ovom posebnom cilju definiran je sljedeći pokazatelj ishoda: OI.02.6.62 Rashodi za zaštitu okoliša na području županije, po stanovniku. Planirana ciljna vrijednost u Planu razvoja iznosi 1,42 eura po stanovniku. Ostvarena vrijednost u 2022. godini iznosi 4,96 eura a u 2023. godini 1,32 eura. U ovom pokazatelju ishoda vidljivo je znatno povećanje rashoda za zaštitu okoliša u 2022. godini, ali nakon toga u idućim godinama vidljivo je osjetno smanjenje rashoda za zaštitu okoliša i trenutno je ostvarena vrijednost ispod ciljane vrijednosti.

Slika 10: Rashodi za zaštitu okoliša po stanovniku

Posebni cilj 9: Osnaživanje institucionalnog kapaciteta županije

Analiza na temelju odgovora na postavljena pitanja:

Virovitičko-podravska županija unapređuje poslovne procese i digitalizaciju kroz uvođenje e-usluga poput e-Novorođenče, e-prijava vjenčanja, e-Dozvola i „e/m Potpis i e/m Pečat“. Digitalizirani su javni pozivi i natječaji, a migracija domene vpz.hr na Centar dijeljenih usluga poboljšala je sigurnost i učinkovitost sustava.

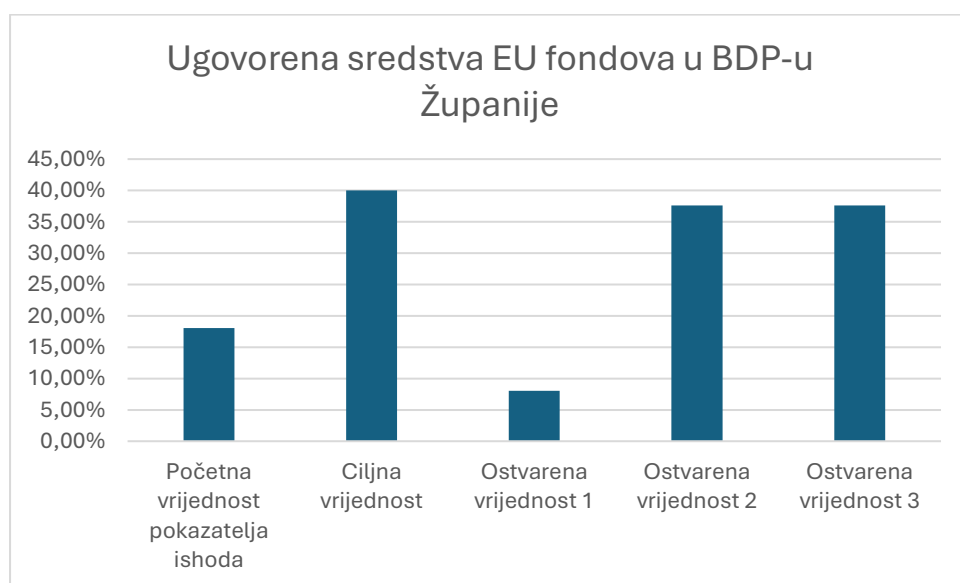
Razvojna agencija VIDRA tijekom 2024. pripremila je 86 projektnih prijava za nacionalne i EU natječaje te provodila 34 projekta. Edukacije 24 zaposlena djelatnika agencije omogućile su stjecanje znanja za pripremu i vođenje projekata, čime se osnažilo upravljanje resursima i odgovor na potrebe građana.

Ove mjere pokazuju posvećenost županije modernizaciji uprave, ubrzanju razvojnih projekata i poticanju gospodarskog napretka.

Virovitičko-podravska županija kontinuirano jača otpornost na krizne situacije, podiže svijest građana o zaštiti od ugroza, provodi planove za otpornost na klimatske promjene te ulaže u infrastrukturu i opremanje ključnih službi za upravljanje krizama.

Analiza ostvarenih vrijednosti pokazatelja ishoda:

U ovom posebnom cilju pokazatelj ishoda je: OI.02.14.55 Ugovorena sredstva fondova EU u BDP-u županije. Planirana ciljna vrijednost iznosi 40 % ugovorenih sredstava iz fondova EU u BDP-u županije. Ostvarena vrijednost za 2019. godinu iznosi 8,03%, a za 2020. godinu 37,60 %. U 2021. godini udio ugovorenih sredstava je kao i u prethodnoj godini. Iako se ovdje radi o dosta starim dostupnim podacima vidljiva je velika angažiranost u privlačenju EU sredstava preko dostupnih fondova.

Slika 11: Ugovorena sredstva EU fondova

Posebni cilj 10: Unapređenje otpornosti županije na krizne situacije

Analiza na temelju odgovora na postavljena pitanja:

Virovitičko-podravska županija unapređuje otpornost na krizne situacije financiranjem i opremanjem operativnih snaga poput HGSS-a, Crvenog križa i Vatrogasne zajednice te izradom planskih dokumenata poput Plana civilne zaštite i Procjene rizika od velikih nesreća. Ovi dokumenti osiguravaju organizirani i brz odgovor na ugroze.

Edukacija povjerenika civilne zaštite i građana podiže svijest o zaštiti tijekom kriznih situacija, s posebnim naglaskom na toplinske valove, razumno korištenje vode i smanjenje socijalne izoliranosti ranjivih skupina. Građani se također educiraju o opasnostima poput ostavljanja djece u vozilima.

Planovi za otpornost na klimatske promjene fokusiraju se na sanaciju i prevenciju šteta uzrokovanih prirodnim nepogodama. U 2024. osigurana su sredstva za završetak objekta HGSS-a i donirana kombi vozila vatrogasnim društvima, što je unaprijedilo njihovu operativnu spremnost.

Ove mjere potvrđuju posvećenost županije zaštiti građana, ublažavanju utjecaja klimatskih promjena i jačanju sigurnosti u svim kriznim situacijama.

Analiza ostvarenih vrijednosti pokazatelja ishoda:

Planirani pokazatelj ishoda za ovaj posebni cilj je: OI.02.16.57 Broj požara na 10.000 stanovnika. Planirana ciljna vrijednost je 20 požara na 10.000 stanovnika. Ostvarena vrijednost u 2022. godini iznosi 35,95, a u 2023. godini 19,75. gdje je napravljen pozitivan pomak prema ciljnoj vrijednosti. U idućoj 2024. godini je ponovno napravljen negativan odmak od ciljne vrijednosti gdje je broj požara iznosio 32,97.

Slika 12: Broj požara na 10.000 stanovnika

7. ZAKLJUČCI

Srednjoročno vrednovanje predstavlja ključni alat za procjenu trenutne provedbe Plana razvoja Virovitičko-podravske županije i za identificiranje mogućnosti za njegovo unapređenje. Ovo izvješće pruža pregled stanja, temeljne nalaze i ključne izazove u provedbi Plana, te postavlja temelje za daljnju analizu i razvoj konkretnih mjera.

Srednjoročno vrednovanje nije samo ocjena uspješnosti, već i prilika za prilagodbu strateških prioriteta kako bi Plan razvoja ostao u skladu s promjenjivim potrebama zajednice i razvojnim okolnostima. Ovaj proces omogućava donošenje informiranih odluka koje će osigurati da Plan doprinosi gospodarskom, društvenom i okolišnom razvoju županije na održiv i učinkovit način. Konačno, vrednovanje treba poslužiti kao smjer za kontinuirano učenje i unapređenje, osiguravajući da strateški planovi ostanu relevantni, usmjereni na rezultate i prilagođeni budućim izazovima i prilikama.

Provedba i upravljanje Planom razvoja Virovitičko-podravske županije

Učinkovitost mehanizama koordinacije

Mehanizmi koordinacije između različitih dionika u provedbi Plana razvoja VPŽ ocijenjeni su kao učinkoviti. Aktivnosti svih uključenih dionika provode se u skladu s definiranim procedurama, osiguravajući sinkronizaciju ciljeva i aktivnosti za postizanje strateških rezultata.

Sudjelovanje javnosti

Sudjelovanje javnosti u provedbi i vrednovanju Plana osigurano je na odgovarajućoj razini. Sve relevantne informacije, uključujući srednjoročna vrednovanja, javno su dostupne na službenim internetskim stranicama Virovitičko-podravske županije i Razvojne agencije VIDRA. Time se građanima i ostalim zainteresiranim stranama omogućava praćenje napretka i uključivanje u proces.

Transparentnost procesa

Transparentnost provedbe Plana osigurana je kroz javnu dostupnost dokumentacije i odluka. Internetske stranice VPŽ i RA VIDRA-e redovito se ažuriraju s dokumentima vezanim uz Plan, uključujući izvješća o napretku i informacije o vrednovanju.

Financijska sredstva

Provedba mjera i aktivnosti Plana u velikoj mjeri ovisi o dostupnim sredstvima iz EU fondova i nacionalnih proračuna. Financijska sredstva osiguravaju realizaciju planiranih projekata i aktivnosti, dok se redovito prati dostupnost novih izvora financiranja putem natječaja i poziva.

Administrativna i tehnička podrška

Za provedbu Plana osigurana je adekvatna razina administrativne i tehničke podrške. Službe VPŽ, uz podršku RA VIDRA-e, pružaju stručnu i operativnu podršku za sve faze provedbe, uključujući pripremu, provedbu i vrednovanje projekata.

Praćenje napretka strateških projekata i mjere za ubrzanje provedbe

Napredak projekata strateškog značaja prati se putem izvršenja proračuna i godišnjih izvješća o provedbi plana razvoja koja se šalju koordinacijskom tijelu MRRFEU. Dodatno, dostupni natječaji i pozivi za financiranje iz EU i nacionalnih sredstava redovito se prate kako bi se omogućilo nominiranje ključnih projekata. U slučaju potrebe, provode se preusmjeravanja aktivnosti i mjere ubrzanja provedbe kako bi se osigurao kontinuitet i ostvarenje ciljeva Plana razvoja.

Provedba strateških projekata u Virovitičko-podravskoj županiji (VPŽ) pokazuje značajan napredak u pojedinim sektorima, dok se istovremeno suočava s izazovima u realizaciji određenih projekata.

Analiza posebnih ciljeva

Analiza ostvarenja posebnih ciljeva u okviru Plana razvoja županije ukazuje na raznolike trendove i mogućnosti poboljšanja.

1. Ulaganje u konkurentno, zeleno i digitalno gospodarstvo

VPŽ ulaže u razvoj konkurentnog i održivog gospodarstva kroz projekte usmjerene na tehnološke inovacije i obnovljive izvore energije. Iako se bilježi rast broja malih i srednjih poduzeća, njihov udio u ukupnom broju poduzeća još nije dosegnuo planiranu vrijednost od 20%. Daljnja ulaganja u digitalizaciju, biotehnologiju i zelenu ekonomiju ključni su za ostvarenje ovog cilja.

2. Razvoj konkurentne i održive poljoprivrede, ribarstva i turizma

Napori u razvoju poljoprivrede i turizma pokazali su djelomičnu učinkovitost. Projekti javnog navodnjavanja povećali su površine pod navodnjavanjem, no i dalje postoji značajan jaz između ostvarenih i planiranih vrijednosti. Pozitivan trend u broju noćenja u turističkim smještajima pokazuje uspješnost korištenih mjera.

3. Unapređenje obrazovanja i povećanje zapošljivosti

Ulaganja u obrazovnu infrastrukturu i prilagodbu tržištu rada dala su pozitivne rezultate. Planirana ulaganja u obrazovanje već su premašena, dok programi cjeloživotnog učenja i smanjenje nezaposlenosti pokazuju pozitivan trend. Nastavak suradnje s

gospodarstvom i prilagodba obrazovnih programa potrebama tržišta ključni su za daljnji razvoj.

4. Osnaživanje sustava zdravstvene i socijalne zaštite

Unatoč ulaganjima u zdravstvenu infrastrukturu i socijalne programe, ulaganja u zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb ostaju ispod ciljnih vrijednosti. Pozitivan trend u broju zaposlenih u zdravstvenom sektoru pokazuje da su mjere koje su poduzete učinkovite te je broj zaposlenih u području Djelatnosti zdravstvene zaštite dostigao ciljnu vrijednost.

5. Ulaganja u kulturu, sport i civilno društvo

Ulaganja u kulturnu i sportsku infrastrukturu bilježe pozitivan trend, no broj aktivnih udruga pokazuje blagi pad. Potrebno je osnažiti podršku udrugama i civilnom društvu kako bi se povećala participacija građana i održivost ovih sektora.

6. Demografski oporavak županije

Demografske mjere uključuju ulaganja u socijalnu infrastrukturu i stanogradnju, no broj novorođene djece ostaje ispod planiranih vrijednosti. Povećana podrška mladim obiteljima i mjere zapošljavanja mogu pomoći u poboljšanju demografske slike.

7. Unapređenje prostornog planiranja i zaštite okoliša

Ulaganja u zaštitu okoliša ostaju znatno ispod planiranih vrijednosti, iako su uspostavljeni mehanizmi zaštite tla, vode i zraka. Potrebno je dodatno intenzivirati projekte prilagodbe klimatskim promjenama i gospodarenja otpadom.

8. Unapređenje infrastrukturnih sustava

Napredak je vidljiv u modernizaciji cesta, energetske učinkovitosti i širokopojasnom internetu, dok su ulaganja u zaštitu okoliša još uvijek ispod planiranih vrijednosti. Daljnja digitalizacija i razvoj energetske infrastrukture ključni su za održivi rast.

9. Osnaživanje institucionalnog kapaciteta županije

Županija bilježi značajni napredak u digitalizaciji i privlačenju EU fondova, ali postoji potreba za daljnjim unaprjeđenjem kapaciteta javne uprave. Jačanje administrativnih resursa i edukacija službenika bit će ključni za efikasniju provedbu razvojnih projekata.

10. Unapređenje otpornosti županije na krizne situacije

Provedene su značajne mjere u području civilne zaštite i prilagodbe klimatskim promjenama. Kao nedostatak ističe se rast broja požara, što pokazuje na nedovoljnu učinkovitost preventivskih mjera. Nastavak ulaganja u opremanje hitnih službi i edukaciju građana ključan je za daljnju otpornost županije.

8. POUKE POSTUPKA VREDNOVANJA

Iz srednjoročnog vrednovanja Plana razvoja Virovitičko-podravske županije može se zaključiti da su mnogi strateški ciljevi prepoznati kao relevantni i nužni za dugoročni razvoj regije. Ipak, provedba pojedinih mjera pokazala je da se susreće s brojnim izazovima, koji su često povezani s financijskim, infrastrukturnim i institucionalnim ograničenjima. Jedan od ključnih zaključaka odnosi se na potrebu bolje povezanosti planiranih ciljeva i stvarnih potreba na terenu. Strateški dokumenti često obuhvaćaju širok spektar razvojnih prioriteta, no njihova provedba nailazi na prepreke zbog nedovoljne usklađenosti s realnim mogućnostima financiranja i provedbenim kapacitetima lokalne uprave.

Financiranje ostaje jedno od najkritičnijih pitanja kada je riječ o realizaciji Plana razvoja. Nedostatak stabilnih izvora financiranja, osobito iz europskih fondova i državnog proračuna, otežava kontinuitet u provedbi ključnih projekata. To se posebno odražava u sektorima poput prometne infrastrukture, digitalne povezanosti i energetske učinkovitosti, gdje bi dodatna ulaganja mogla donijeti dugoročne koristi za cijelu županiju. Također, važan je zaključak da proces pripreme i prijave projekata zahtijeva jačanje kapaciteta stručnih službi koje bi osigurale pravovremeno apliciranje na natječaje i učinkovitije korištenje raspoloživih sredstava.

Jedan od najuočljivijih izazova koji proizlaze iz vrednovanja Plana razvoja odnosi se na demografske trendove, koji i dalje pokazuju negativnu sliku. Unatoč pojedinim mjerama koje su imale za cilj poticanje ostanka mladih u županiji, problem iseljavanja i smanjenja broja stanovnika nije ublažen u značajnijoj mjeri. Ovo jasno pokazuje da demografske politike trebaju biti usklađenije s gospodarskim razvojem, odnosno da ekonomske prilike moraju pratiti potrebe mladih kako bi se stvorili uvjeti za ostanak i povratak stanovništva. Posebno je važno dodatno poticati razvoj stanogradnje, povećanje zapošljivosti u sektoru visoke dodane vrijednosti te unaprjeđenje obrazovnih programa koji su u skladu s potrebama tržišta rada.

Obrazovni sustav također zahtijeva snažniju povezanost s gospodarstvom kako bi se osiguralo da mladi steknu vještine koje su konkurentne na tržištu rada. Iako su uloženi naponi u cjeloživotno obrazovanje i prilagodbu kurikuluma potrebama tržišta, rezultati još uvijek nisu u potpunosti vidljivi. Nedostatak specijaliziranih obrazovnih programa u tehničkim i STEM područjima, kao i slabija povezanost obrazovnih institucija s lokalnim poduzetnicima, ukazuju na potrebu intenzivnije suradnje i usmjerenosti na praktične vještine koje mogu pridonijeti gospodarskom rastu županije.

Zdravstvo i socijalna skrb pokazali su određene pomake u kvaliteti usluga, no i dalje ostaje izazov nedostatka stručnog kadra, posebno liječnika specijalista i medicinskog osoblja. Iako su infrastrukturna ulaganja u zdravstveni sektor donijela poboljšanja, dostupnost zdravstvene skrbi u ruralnim područjima i dalje je ograničena. Povećanje ulaganja u sustav primarne zdravstvene zaštite i dodatni programi poticaja za zdravstvene djelatnike mogli bi značajno pridonijeti rješavanju ovog problema.

Što se tiče okoliša i održivosti, ulaganja u zelenu infrastrukturu i gospodarenje otpadom nisu u potpunosti ostvarila planirane ciljeve. Iako su započeti projekti usmjereni na ekološku tranziciju, njihova provedba je usporena zbog financijskih i administrativnih prepreka. Jasno je da je potrebno jačanje suradnje između lokalne uprave, privatnog sektora i civilnog društva kako bi se osigurao brži prijelaz na održive modele gospodarenja resursima i ekološki prihvatljive prakse.

Otpornost na krizne situacije, kao što su prirodne katastrofe i pandemije, poboljšana je u odnosu na prethodne godine, ponajviše kroz edukacije i ulaganja u infrastrukturu za hitne službe. Ipak, potreban je sustavniji pristup u planiranju preventivnih mjera kako bi se smanjio rizik od štetnih posljedica budućih kriza.

Na kraju, institucionalni kapacitet javne uprave ostaje jedan od ključnih čimbenika uspješnosti provedbe razvojnih planova. Iako su napravljeni određeni pomaci u digitalizaciji javnih usluga, postojeći kapaciteti lokalne i regionalne uprave još uvijek nisu na razini koja bi omogućila maksimalno iskorištavanje razvojnih prilika. Potrebno je dodatno ulaganje u jačanje administrativnih i stručnih kapaciteta kako bi se osigurala kvalitetna priprema i provedba projekata, osobito onih financiranih iz EU fondova.

U konačnici, srednjoročno vrednovanje Plana razvoja Virovitičko-podravske županije pokazalo je da su određeni pozitivni pomaci vidljivi, ali i da postoje izazovi koji mogu usporiti ili ugroziti ostvarenje postavljenih ciljeva do 2027. godine. Fleksibilnost u prilagodbi strategije, bolje financijsko planiranje te jačanje institucionalnih kapaciteta ključni su elementi koji mogu osigurati uspješnu provedbu Plana razvoja i omogućiti dugoročni održivi razvoj županije.

9. PREPORUKE

Strateški projekti VPŽ-a napreduju uz kombinaciju izazova i uspjeha. Ključni problemi uključuju:

- Nedostatak financijskih sredstava, što koči realizaciju pojedinih projekata.
- Administrativne prepreke koje usporavaju provedbu planiranih inicijativa.
- Negativni demografski trendovi, unatoč provedbi poticajnih mjera.

S druge strane, pozitivni primjeri poput modernizacije infrastrukture, rasta investicija u obrazovanje i digitalizacije javnih usluga pokazuju potencijal županije za daljnji razvoj.

Kako bi se osigurao uspjeh strateških ciljeva, preporučuje se:

1. Intenzivirati napore u privlačenju EU fondova i privatnih investitora, osobito u sektorima poljoprivrede, turizma i zaštite okoliša.
2. Povećati ulaganja u zdravstvenu i socijalnu infrastrukturu, s naglaskom na zapošljavanje stručnog kadra.
3. Razviti dodatne strategije demografske revitalizacije, uključujući poboljšanje stambene politike i poticanje samozapošljavanja.
4. Osnažiti suradnju između obrazovnih institucija i gospodarstva kako bi se prilagodile potrebe tržišta rada.
5. Poticati dodatna ulaganja u održive oblike turizma i poljoprivrede, čime bi se osigurao dugoročni gospodarski rast.

Virovitičko-podravska županija ima značajan potencijal za razvoj, ali njegova realizacija ovisi o učinkovitosti implementacije strateških planova i osiguranju financijskih izvora. Uz bolje usklađivanje aktivnosti, jačanje administrativnih kapaciteta i ciljano ulaganje u ključne sektore, moguće je ostvariti ambiciozne razvojne ciljeve i unaprijediti kvalitetu života stanovništva.

Popis tablica

Tablica 1: Strateški okvir razvoja Virovitičko-podravske županije	6
Tablica 2: Terminski plan provedbe projekata od strateškog značaja važnih za razvoj Virovitičko-podravske županije	8
Tablica 3: Analiza projekata od strateškog značaja	16

Popis slika

Slika 1: Postotak malih i srednjih poduzeća od ukupnog broja poduzeća.....	19
Slika 2: Postotak obradivog zemljišta opremljenog za navodnjavanje	20
Slika 3: Noćenja u turističkim smještajnim objektima	20
Slika 4: Bruto investicije u obrazovanju	21
Slika 5: Broj zaposlenih u području zdravstvene zaštite.....	23
Slika 6: Rashodi za kulturu	24
Slika 7: Broj aktivnih udruga na području županije	24
Slika 8: Broj živorođenih.....	25
Slika 9: Investicije u zaštitu okoliša.....	26
Slika 10: Rashodi za zaštitu okoliša po stanovniku.....	27
Slika 11: Ugovorena sredstva EU fondova	28
Slika 12: Broj požara na 10.000 stanovnika.....	29